

Kovácsné Lapu Mária: A világ legbutább cirkusza

– Karinthy-fantázia –

Játékunk alapjául a Tanár úr, kérem című mű szolgált, de megjelenik benne a Cirkusz, a Találkozás egy fiatalemberrel és a kevésbé ismert A világ legbutább kisgyereke című elbeszélések néhány részlete is. Témája az iskolai élet, de tágabb értelemben véve egész életünk monotoníája, az értékek viszonylagossága, az igazán nagyot akarás reménytelensége. Hiszen egyes napjaink önmagukban talán mulatságosak, meghatóak vagy történéseik az adott pillanatban fontosnak tűnnek számunkra, de összességében állandó ismétlődésük nyomasztó. A kor megjelenítésére legalkalmasabbnak a verkli-muzsikát találtuk. Gondolatainkat alátámasztandó két Fábri Zoltán által rendezett film zenéjét használtuk. A játék első felében A Pál utcai fiúk, a végén pedig Az ötödik pecsét című alkotások zenéjét éreztük megfelelőnek. A játéktér közepén hátul egy létra áll, mely a tanterem, később a cirkusz bejáratául szolgál. Két oldalt egyszínű függönyök képeznek takarást. Díszletelemként csupán néhány – lehetőleg támla nélküli – széket használtunk. A szereplők jelmeze iskolai egyenruhára is emlékeztethet.

Szereplők:

Frici (Karinthy Frigyes gyerekkori énje), Bauer, Steinmann, Auer, Roboz, Tanár úr, Anyuka, Imruska, Lányok, Fiúk

1. kép

(Zene: végig szól a jelenet alatt. A színpad egyik oldalán lányok, a másikon fiúk csoportosulnak. Két anyuka, mintegy a játszótérre hozva gyermekét, beszélget.)

Anyuka: Menjél, kisfiam, játsszál te is. No, Imruska, játsszál, játsszál szépen!

Kislány: Te Imruska vagy?

Imruska: *(Bambán, nyúlós hangon.)* Anyuka, én Imruska vagyok?

Anyuka: *(Megsimogatja a fejét, negédesen.)* Igen, kisfiam, te Imruska vagy. *(A fiúk saját testükből dombot építenek.)* Imruska szaladj fel szépen arra a dombra!

Imruska: *(Továbbra is nyúlós hangon.)* Felszaladjak?

Anyuka: Igen, szaladj fel!

Imruska: *(Lassan felkászálódik a "dombra".)* Anyuka, most már fönn vagyok?

Anyuka: *(Elégedetten.)* Most már fönn vagy.

(Imruska lekászálódik, a domb feloszlik.)

Fiú: *(Eddig csak szemlélőként vett részt a jelenetben.)* Ez a világ legbutább kisgyereke. Ennél butább gyereket én még nem láttam, legfeljebb felnőttet, azt is csak ritkán.

(A zene felerősödik, a szereplők kimennek.)

2. kép

(Bauer bejön, kezében könyvekkel, melyeket a feje alá tesz, és lefekszik. A zene elhallgat.)

Bauer: *(Nyújtózkodik.)* Mi ez, mi ez a rettentő csengetés? Tűz van? Ezek nyilván a tűzoltók...

Szólni kellene... Jaj, dehogy! Hiszen ez a vekker. *(Nyűgösen felül.)* Akkor fél hét van... és fel kellene kelni. *(Visszafekszik.)* De hát ez lehetetlen, még csak most feküdtem le. Mi is van ma?

Ja, igen, szerda. Magyar, német, matek, földrajz... *(Hirtelen felül.)* Tyű, hiszen én még nem csináltam meg a térképet! *(Ásít.)* Ki kellene húzni tussal Magyarország határát... *(Újra*

visszafekszik.) Föl kellene kelni, felelés van... Mákossy tanár úr, és Magyarország határa...

Kérem, tanár úr, én készültem... még itt az ágyban elmondom emlékezetből...

Halaszthatatlan feküdnivalóm van itt az ágyban. Tehát Magyarországot délen határolja a Duna és Szerbia... és Szerbia fővárosa... és a fővárosi Szerbia... *(Ismét elalszik. A következő*

képsor, mint Bauer álma jelenik meg. Alatta végig szól a zene. Lányok jönnek be, és tükörjátékot játszanak, mely a reggeli készülődést, szépítkezést ábrázolja.)

Mákossy tanár úr: *(Pálcával a kezében bejön.)* Na, kezdje előlről, Bauer, maga szerencsétlen.

Bauer: *(Az álom kezdetével feláll.)* Kérem, tanár úr, én készültem. Tudtam, de elfelejtettem.

Tanár úr: Ne feleseljen! Magának felelnie kell, mert maga Szerbiából kettesre áll, és az intőkonferencia összeült.

Bauer: Igenis, az intőkonferencia ott ül már Szerbia határán, és tanácskoznak.

Tanár úr: Tehát mi Bosznia fővárosa? Bauer, most neked kell megvédened Magyarország határát.

Bauer: Hát jó, ha nekem kell megvédeni, adjanak mellém ezer kipróbált harcost, majd megmutatom én nekik! *(A fiúk berohannak, és támadóállást vesznek fel.)* Hajrá fiúk, előre!*(Megtorpan.)* De előbb fel kell vennünk az egyenruhákat.*(Imruska, aki eddig a színpad szélén papírcsákókat hajtogatott, elindul és kiosztja azokat a fiúk között.)* Megfelel ez egyenruhának, Tanár úr?

Tanár úr: *(Bólint.)*

Bauer: Hát akkor utánam, fiúk!

(A tanár úr Bauer hátára ugrik, a fiúk térdelve keresik Magyarország határát.)

Frici: De hol van Szerbia?

Bauer: Hát hol is van? Az bizonyos, hogy valahol van. De nem találom. Tanár úr, hogy foglaljam el, ha nem találom?

Tanár úr: Persze, hogy nem találod, gazember, miután nem húztad ki tussal Magyarország határát a térképen. A katonák ott állnak a határon, és nem tudnak átlépni. Na, megállj, gazember! Le a fejjeddel! Hóhér! Vágja le a fejét!

(Az egyik fiú fejes vonalzóval készül levágni Bauer fejét.)

Bauer: Jaj, hóhér úr, én készültem... *(Az egyik lány egészen közel megy hozzájuk, tekintete találkozik Bauerével, aki ábrándosan folytatja.)* Hóhér úr...

(A zene felerősödik, a látomásos kép lassan eltűnik, a szereplők hátrálva távoznak a takarásba. Csak Bauer marad a színen, visszafekszik eredeti helyére, majd felébred.)

Bauer: Szent Isten, már nyolc óra van, futás az iskolába! *(Egy pillanatra szembetalálja magát az álombéli lánnyal.)*

3. kép

(A színpad egyik oldalán padsorszerűen elrendezett székeken lányok, a másik oldalán fiúk ülnek. Középre, támlájával háttal a közönségnek, hangsúlyosan elhelyez egy széket egy lány.)

Tanár úr: *(Kezében pálcával bejön, a tanulók felállnak, majd a tanár úr intésére leülnek.)*

Halljunk egy feleletet, mondjuk a másodfokú egyenletekről. *(Mindenki összehúzza magát, a könyveiben lapoz.)* Roboz! Készült?

Roboz: *(Kétségbeesetten feláll.)* Készültem, tanár úr. Hát a másodfokú egyenlet... a másodfokú egyenletet az elsőfokú egyenletből képezzük, oly módon... *(Tétova mozgása közben valakinek a kitett lábában hasra esik.)* Tanár úr kérem, én készültem. Tudtam...

Tanár úr: *(Fenyegetően közeledik felé, Roboz hátrál.)* Készült, hát persze, összeszedte a könyveit, és bepakolta a táskájába. Ez elégtelen. Roboz, maga meg fog bukni! Halljunk egy másik felelőt! Steinmann! *(Élvezettel.)* Vegyünk mondjuk, egy kúpot.

Steinmann: *(Előkelően.)* Egy kúpot.

Tanár úr: Nem, nem. Legyen valami érdekesebb. Vegyünk inkább egy csonka gúlát.

Steinmann: Egy csonka gúlát. A csonka gúla olyan gúla, mint egy rendes gúla, csak le van belőle vágva egy másik gúla. Tehát, ha a gúlát az alappal párhuzamosan, a magasságra merőlegesen metsszük, akkor egy újabb testet kapunk, melynek neve: csonka gúla.

Tanár úr: Ez remek felelet volt. Mára elég is lesz ennyi. *(Kimegy, pálcáját a széken hagyja, a tanulók felállnak.)*

Bauer: Auer, gyere gyorsan!

Auer: Na, mi az, mi történt?

Bauer: Gyere már!

Auer: Hová?

Frici: Ne kérdezősködj már annyit, hívatnak a tanáriba.

Bauer: Vagyis egészen pontosan az igazgató úr hívat.

Auer: Az igazgató? Engem?

Frici: Téged, téged. Valószínűleg konferencia volt, és úgy döntöttek, hogy most rögtön kiadják az érettségi bizonyítványodat.

Auer: Gondolod?

Bauer: Meglehet, hiszen te olyan kiváló vagy. Mi a fenének ülnél még itt közöttünk.

(Közben a többiek mögéjük lopóznak.)

Auer: *(Megsimítja a haját, megigazítja a ruháját.)* No, akkor menjünk! *(Mögötte kitör a röhögés.)* Marhák!

Tanár úr: *(Belép, mindenki a helyére szalad, intésére leülnek.)* És most halljuk a Petőfi líraiságából készített házi dolgozatokat. *(A fiúk sunyítanak, a lányok majd kiesve a padból jelentkeznek. A Tanár úr sorban szólítja fel őket, körülöttük járkál, kedvesen mosolyog rájuk. Valamennyi lány a gyönyörűségtől szinte elolvadva olvassa fel dolgozatát. Közben a fiúk folyamatosan némán parodizálják, amit a lányok mondanak. A Tanár úr olykor feléjük pillant, ilyenkor arcukra azonnal odaadó figyelem ül ki, majd ha elfordul, folytatják.)*

1. lány: Petőfi Sándor, a világhírű nagy magyar költő, mint lírikus is kiváló helyet foglal el ebben a tejjel-mézzel folyó Kánaánban. Petőfi lírai költészetébe legfontosabb a szubjektivitás, azonban Arany Jánosnál inkább az objektivitást látjuk túlsúlyra vergődni.

2. lány: Míg Petőfinél olyan szépen domborodik ki a naiv, népies hang, addig Arany Jánosnál a népies hang háttérbe szorul, és helyét a nyelvszépség foglalja el, amely különben Petőfi gyönyörű költeményeiben is föllelhető. Petőfi lírai költeményeiben a következő szépségeket találjuk, úgymint: népise egyszerűség, nemzeti hazafiság, fiúi szeretet anyja iránt, szerelmi költészet. Petőfi költeményei utat találnak a legegyszerűbb nép szívébe éppen úgy, valamint a paloták fényben úszó csarnokaiba.

(Közben Bauer jelentkezik, és mozdulataival jelzi, hogy pisilnie kell, a Tanár úr észreveszi, és pálcájával int, hogy kimehet. Rövid idő után visszajön, arcán megkönnyebbült mosoly látszik.)

3. lány: Költeményeiben az aranykalászos, gyönyörű, nagy magyar Alföldet látjuk megénekelve, melyet nála kívül senki oly szépen jellemezni nem volt képes.

4. lány: Mindazonáltal Petőfi nemcsak az Alföldet bírta jellemezni, de azonban a Tiszát is és a jó öreg kocsmárost, aki alatt saját atyja értendő.

5. lány: Egy másik költeményben még inkább kidomborította az egyszerűséget, midőn a juhász olyan számaron megy, melynek alacsonysága következtében a juhász lába földig ér. Egyszer csak hallja, hogy haldoklik a juhász babája, a hazasiet azonnal, hogy még életben találja, de azonban csak halottat talál. Elkeseredésében mi telhetett a juhásztól, tehát botjával nagyot üt a szamár fejére. Mily csudaszépen látjuk itt, ugyebár, az egyszerűséget, mellyel a juhász a szamár fejére üt elkeseredésében. Ez Petőfi lírai költészete, mely az egész világ költői között nagy szerepet játszik ennek a gyönyörű, aranykalászos nemzetnek dicsőségére.

6. lány: 1823 Szilveszter éjszakáján vagyunk! Odakint apró pihékben szállingózik a hó. De bezzeg nagy öröm dagasztja keblét a helybeli mészárosnak, kinek Kiskőrösön gyermeke született Szilveszter szent éjszakáján... Egészen kicsi csecsemő. Fekete szemeivel, melyek még gondtalanul bámulják a szegényes szoba nyirkos gerendáit, most anyjára pillant, s nem tudja róla levenni a tekintetét... Az anya szeretetteljes bensőséggel hajol a gyermek fölé. –

Mit sejt ezen anya? Ezen anya nem sejt még, hogy a parányi bölcsőben az egykor nagy Petőfi Sándor piheni ártatlan gyermekálmait.

7. lány: Petőfi! Midőn e sort leírom, ezer emlék rajzik fel lelkesült agyamban! Gyönyörű költemények zengenek-bonganak. *(A Tanár úr táncra kéri a lányt, a szöveg hátralévő része alatt keringőznek, közben a többi lány a padjában felállva ugyanabban a ritmusban ringatózik. A fiúk döbbenet nézik őket.)* Lelki szemeink előtt, mint egy álomkép vonul el a napsugaras Alföld, a kis tanya, a betyár, a juhász és a szamár. De ki győzné felsorolni. Petőfi lírai költészetében a szubjektív, az alanyi elem lelkesíti legjobban szívünket, míg Aranyánál a komoly, objektív hang készlet férfias bölcselkedésre. *(A Tanár úr helyére kíséri a lányt, ő szinte extázisban folytatja.)* Petőfi, mi nagy költőnk, mi büszkeségünk, egyik kezében lanttal, másik kezében csatabárddal, nyugodj békében a segesvári harctér elfeledett hantjai alatt porladó sírhelyeden.

Tanár úr: *(A fiúkhoz ridegen.)* És az urak? Az urak nem akarják felolvasni dolgozataikat? Rendben van, így is jó! Bauer, szedje össze a dolgozatokat, és hozza utánam! *(Kimegy, Bauer a dolgozatokkal utána.)*

Egy lány: *(Odarohan a székhez, olvadóan)* A Tanár úr széke! *(Ráborulva simogatja.)*

Másik lány: *(Áhítatosan kezébe veszi a pálcát.)* A Tanár úr pálcája!

(Mindenki kimegy, és magával viszi a székét. Csak Bauer és Frici maradnak a színen.)

Frici: No, de ilyen marhaságot! Nyugodj békében a segesvári harctér elfeledett hantjai alatt korhadó sírhelyeden!

Bauer: Egyik kezében lanttal... másik kezében csatabárddal... számárháton!

Frici: Úgyis elégtelen lesz.

Bauer: Az enyém is. Gyere, menjünk inkább tornaórára.

4. kép

(Sípszóra mindenki befut, egyszerű gimnasztikai gyakorlatokat végeznek sípszó által diktált gyors ritmusra. A gyakorlatsor végén a létra fokai közé egy rudat helyeznek el. A szövegek részben ezen lógva hangzanak el. A többiek a szín két oldalán ülve, állva, járkálva magolnak. Imruska mintegy őket utánozva, bambán lapokat tépked, gyűröget. A Lógok a szeren szövegei közben egy-két tanuló a szöveget mondó szereplővel együtt játszik, lejelzi az elmondottakat.)

Steinmann: Lógok a szeren! Azt, hogy izmaim még fejletlenek, a mellem is szűkecske, azt én jól tudom. De nem tudhatjátok, hogy mi lakik bennem. Én is csak homályosan sejtem. Én másféle ember vagyok. Én értem a tudományokat, és egyelőre nem tudom megcsinálni a vállállást a korláton, de mi lesz, ha ezt egyszer megtanulom!

Bauer: Lógok a szeren! Ti ezen csodálkoztok, mert nem tudjátok elképzelni, hogy lehet ember, aki mindenben egyformán tökéletes. Ti öregek és konzervatívok vagytok, és azt hiszitek, hogy a világ ezentúl is csak olyan lesz, mint eddig, és elfelejtitek, hogy eljön majd az érettségi... Ti nem tudjátok elképzelni, hogy lehet majd esetleg egy miniszterelnök – a nevét szerénységem tiltja megsejteni veletek – aki egy napon, miután szenttelen és nyugodt hangon bejelentette az országgyűlésnek, hogy néhány jól megfontolt diplomáciai művelettel sikerült Angliát, mint egyszerű gyarmatot Magyarországhoz csatolni, hirtelen vívóállásba helyezkedik, s egy szédítő, addig ismeretlen dzsiu-dicu fogással ott, a miniszterelnöki emelvényen, két vállra fekteti azt az ausztráliai világbirkózóbajnokot, akit az angol ellenzék orvul elhelyezett az emelvény belsejében, hogy a legnagyobb európai férfit megölje.

Imruska: *(Odamegy az egyik szereplőhöz, és nyúlós hangon mondja.)* Te “micsinász”?
“Tanúusz”? *(Egy kitépelt lapot a levegőbe dob, nyitott füzetét a fejére teszi.)* Én is tanulok.

Egy lány: Lógok a szeren! Na, jó, egyelőre persze még egy kicsit gyakorolni kell magamat. Nem kell a dolgokat elhamarkodni. Lám, vannak hebehurgya emberek, akik magasugrásnál nekirugaszkodnak, nagy svungot vesznek, rádobbantanak az ugródeszkára, feldobják magukat, aztán gyakran leverik a lécet. Én nem álltatom magam hiú reményekkel. Eleinte

persze én is bízom a jövőben, sasszemmel mérem a távolságot meg a mérce magasságát, apró léptekkel kezdem, nekilódulok, már látom magam lebegve repülni a mérce fölött. De az utolsó pillanatban bölcs rezignáció fog el közvetlen a mérce előtt, és lehajtott fejjel bújok át alatta.

Másik lány: Lógok a szeren! Utóvégre, ha meggondoljuk, tulajdonképpen micsoda marhaság ez az egész. Két lábam a levegőben kalimpál, térdem kifordul, csuklóm becsuklik, hajam a szemembe lóg, a vérem a fejembe tódul, tótágast állnak a falak. S ehhez az undorító és lehetetlen állapothoz valaki, egy vad külsejű férfi állandóan bömböl valamit felém – “Homoríts, homoríts!” – ezt bömböli, s az én vérbeborult értelmem távolról sejti csak, mit ért ez alatt a szó alatt – valamit ki kell feszíteni, igen, valamit behajlítani, és valamit kiegyenesíteni – de hogy mi legyen az, láb, derék, csípő – azt már nem tudom. Undorral és kétségbeesve eleresztem kezemmel a szert, és hátam nagyot nyekken a vastag szőnyegen. Hála Istennek – nevethettek már. Az ördög vigye az egész tornaünnepélyt, a benevezést, az első díjat – majom lesz, aki megnyeri.

5. kép

(Zene, egyik oldalról két lány érkezik, másik oldalról egy harmadik közeledik feléjük.)

1. lány: Láttad, Steinmann, akár egy grófnő, úgy állt ott a tábla előtt. *(Kacagva.)* Steinmann, a grófnő!

2. lány: *(Steinmannat parodizálva.)* A csonka gúla pontosan olyan gúla, mint egy másik normális gúla, csak le van vágva belőle...

Mindannyian: egy másik gúla.

(Bauer és Frici belépnek, a lányok vihogva mennek el mellettük.)

Frici: Miért vihognak folyton? Mit sugdolóznak?

Bauer: Ha két lány összejön, mindjárt sugdolózni kezdenek.

Frici: Jó, jó, de mi a fenéről?

Bauer: Valamit tudnak, amit mi nem tudunk. Ezért néznek ránk alattomosan, és aztán elszaladnak.

Frici: De hát mi lehet az a valami? Hiszen olyan buták. Nem gyűjtenek növényt és bogarat, még bélyeget sem.

Bauer: Az igaz. Leideni palackot sem csinálnak, se magdeburgi féltékét. Nem érdemes velük foglalkozni. Na, szervusz. Ne felejtse el megnézni a napfogyatkozást.

Frici: Dehogyan felejtsem el, már napok óta készülök rá.

(Két lány bejön két székkal, és leülnek.)

1. lány: A múltkor a tánciskolában a Bauer fülig pirult, amikor meg kellett fognia a derekamat.

2. lány: Vasárnap vendégségben voltunk Robozéknál, és az anyja mondta neki, hogy szórakoztasson. Ha láttad volna, milyen képet vágott! Csak hebegett, habogott, és egy értelmes szó nem jött ki a száján.

Frici: *(Berohan, lelkenedezve.)* Gyertek gyorsan! Fantasztikus! A Hold árnyéka elhalad a Nap előtt, és ezt tökéletesen lehet látni.

1.lány: Mi bajod van?

Frici: De hát gyertek már! Az egész csak pár percig tart.

1.lány: Ugyan, hagyjál már békén! *(A másik lányhoz.)* Gyere, megmutatom az új kalapomat.

(Kimennek.)

Frici: *(Csalódottan mered maga elé.)* Már vége, alig láttam belőle valamit.

Bauer: *(Lelkenedezve berohan.)* Láttad? Fantasztikus volt! Ahogy a fényes tányérba belekapott a fekete csorba, és egyre jobban eltakarta. Őrjítő, hogy mindez milliárd kilométerre történt, és mi láttuk.

Frici: Meg akartam mutatni a nővéremnek meg a barátnőjének. Nem érdekelte őket. Érted ezt?

Bauer: Ugyan, mondtam, hogy minden lány buta.

Frici: De hát akkor miért van az, hogy őket csupa gyöngédség, szelídség veszi körül. Miért hajtogatják nekünk folyton azt, hogy meg kell védeni a gyöngé nőket? Miért? A lányok a királyok? Miféle titok lappang körülöttük?

Bauer: Nem tudom. A fiúk valami szégyenletes és ostoba dologról fecsegnek az iskolában. De az képtelenség, ostobaság. Itt valami titok lappang, az bizonyos, de az örültség, az lehetetlen, hogy az legyen az a titok. *(Megkönnyebbülten.)* De hidd el, ennél érdekesebb a Torricelli-féle úr vagy a Lechlanché-elem vagy a napfogyatkozás.

Frici: *(Bauerhez kezd el beszélni, de megjelenik az álombéli lány. Bauer többször ránéz, majd utána megy, Frici egyedül maradva a színen, a szöveget monológként fejezi be.)* De miért van az, hogy velük mindenütt kivételeznek? Tizennyolc éves koruktól kezdve már kezét csókolnak nekik. Jobb oldalra kell őket engedni az utcán. Mit nyújtanak ők? Mit tesznek? Miért kell tisztelni őket? Hiszen műveletlenek, ostobák, lusták és dologtalanok. Mulatságban nőnek fel, férjhez mennek, attól kezdve a férjük tartja el őket. Szabadjegyet váltottak az életre attól, hogy megszülettek. Míg nekünk véres verejtékkal kell kiverekednünk minden percünket, újra és újra bebizonyítani, hogy jogunk van az élethez. Érzem, hogy egy szép napon meg fogom érteni. Félek ettől a naptól. Ezen a napon keveredem majd el a szürke tömegben, ezen a napon jövök rá, hogy én is az vagyok, akik ezek itt, akik szembe jönnek velem az utcán. Ezen a napon el fogom felejteni az osztályt, a Lechlanché-elemet, a növénygyűjteményt, és el fogom felejteni önmagamat.

6. kép

(Ez alatt a kép alatt végig Az ötödik pecsét verkli-zenéje szól. A szereplők némán eljátsszák az összes eddigi jelenetet kétszer egymás után kevés kihagyással, de pontosan ügyelve arra, hogy a jellegzetes pillanatok - Bauer álma, a Tanár úr bevonulása, Roboz és Steinmann felelése,

Auer becsapása, Bauer kikéredzkedése, a lányok tánca, a Tanár úr széke és pálcája, a tornaóra – mindig ugyanazon a helyen jelenjen meg, mint az eredeti játékban. A másodszori eljátszás lehet egy árnyalatnyival gyorsabb, de semmiképpen sem elnagyoltabb. A második ismétlés végén a szín egy jelzett díszletelemmel átalakul: néhány színes selyemszalag cirkuszi porond képzetét kelti. A Tanár úr pálcá helyett lovaglóstorral, mint cirkuszigazgató jelenik meg.)

Tanár úr: Tessék, tessék, erre tessék, tessék besétálni! Mindjárt kezdődik az előadás! Tessék, tessék! Van jegy? Ha van jegy, akkor tessék, ha nincs, akkor alómars!

(Szereplők bejönnek, Bauer az álombéli lányt vezetve karján, legvégül Frici.)

Frici: Nincs jegy... De én nem is a nézőtérre akarok menni, hanem szeretnék... Valamit szeretnék csinálni... Megmutatni... én szeretnék valamit...

Tanár úr: Ifjú bajtárs, elmebeteg, a te szíved nagyon hemzseg.

Frici: Ha beenged, én szeretnék a közönség előtt...

Tanár úr: Barátocskám, amit te itt összehordasz, az egészében véve paralelepipedon. Mit akarsz te voltaképpen?

Frici: Én szeretném feltalálni a repülő masinát.

Steinmann: Ugyan, a Wright-testvérek már több éve föltalálták.

Egy lány: És egész jó, lehet vele repülni.

Frici: *(Elindul fölfelé a létrán.)* Szeretném fölfedezni az Északi-sarkot!

Auer: Hát persze, csak az a kár... hogy Peary már elérte.

Frici: Szeretném megteremteni a szabad és büszke Magyarországot.

Roboz: Hohó! Az nem megy olyan hamar! Az embernek élni is kell...

Frici: Meg akarom alkotni a nagy szimfóniát, a rettenetes színjátékot a szürke láthatárról és a gögös istenekről, akik ott lüktetnek és vonaglanak a láthatár mögött!

Bauer: *(Karján "feleségével" büszkén elébe sétál.)* Azt nem lehet három felvonásban megcsinálni. A szürke láthatárt egy színész nem tudja eljátszani.

Frici: *(Keserűen.)* Ó, milyen büszke vagy rá! A várkastély leszállt a hegyről, és ostrommal bevette a völgyet! A tölgy meghódította a folyondárt, és szerelmesen körülcsavarta.

(A létra tetejére lép.) Én nem akartam megismerni az életet... Azt akartam, hogy az élet ismerjen meg engem... én nem akartam... *(Zokogva.)* Én nem akartam.

(Imruska bámészkodva nézi a jelenetet, ekkor anyja kezét megráncigálva mondja.)

Imruska: Anyuka, én is föl akarok menni!

(Tanár úr fölemeli létra fokai közé helyezett rúdra ülteti.)

Imruska: *(Hintázva, a lábaival harangozva, boldogan ismételve.)* Én is fönny vagyok, én is fönny vagyok.

(Közben felerősödve szól a verkli-zene.)